Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U005384

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-10-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рябцев Дмитро Олександрович
2. Dmytro O. Riabtsev

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0000-9880-2228

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка

Дата захисту: 10-11-2026

Спеціальність за освітою: Фінанси

Місце роботи здобувача: Полтавський університет економіки і торгівлі

Код за ЄДРПОУ: 01597997

Місцезнаходження: вул. Івана Банка, Полтава, Полтавський р-н., 36014, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 17200

Повне найменування юридичної особи: Полтавський університет економіки і торгівлі

Код за ЄДРПОУ: 01597997

Місцезнаходження: вул. Івана Банка, Полтава, Полтавський р-н., 36014, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Полтавський університет економіки і торгівлі

Код за ЄДРПОУ: 01597997

Місцезнаходження: вул. Івана Банка, Полтава, Полтавський р-н., 36014, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.58

Тема дисертації:

1. Механізм залучення заощаджень домогосподарств в екосистему підприємництва України

2. Mechanism for Mobilizing Household Savings into Ukraine's Entrepreneurial Ecosystem

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено розробленню адаптивного організаційно-економічного механізму залучення інвестиційно придатної частини заощаджень домогосподарств у підприємницький капітал України. Актуальність дослідження зумовлена потребою підприємств у ресурсах для відновлення і розвитку, переважанням ліквідних форм заощаджень, воєнною невизначеністю, інфляційними та валютними ризиками, обмеженою глибиною ринку капіталу і необхідністю захисту фінансової стійкості домогосподарств. Об’єктом дослідження є процес залучення і трансформації заощаджень домогосподарств у фінансові ресурси екосистеми підприємництва України. Предметом дослідження є теоретичні, методичні й прикладні засади формування механізму з урахуванням резервної достатності, інституційної готовності, ризику та інформаційної простежуваності. Мета роботи полягає у формуванні механізму, який узгоджує мобілізацію внутрішнього ресурсу з добровільністю участі, захистом домогосподарства, регуляторною придатністю інструментів і перевірюваним результатом. У роботі уточнено економічну природу заощаджень домогосподарств та розмежовано заощадження як потік, заощаджувальні активи як запас й інвестиційно

придатний ресурс. Обґрунтовано послідовність переходу від латентного ресурсу до мобілізованого, трансформованого і продуктивно використаного та критерії формалізації, строковості, адресності, ризику й простежуваності на етапах. Систематизовано поведінкові та інституційні передумови участі домогосподарств, фінансові канали й інструменти, моделі банківського, гарантійного, фондового, венчурного, краудфандингового та співінвестиційного фінансування. Інформаційну базу становлять офіційні дані Національного банку України, Державної служби статистики України, НКЦПФР, Пенсійного фонду України, Світового банку, OECD, Eurostat і Європейського центрального банку. Основний емпіричний період охоплює 2014–2025 рр. з уточненням оперативних змін ключових показників дослідження у 2026 р. Застосовано системний, процесний, порівняльний, інституційний, структурний і коефіцієнтний аналіз. Для оцінювання строкової структури депозитів використано логіт-перетворення, тести ADF і KPSS, моделі ARDL та UECM, критерій BIC, bounds-тест, похибки HAC/Newey-West, Wald-перевірки та OLS-CUSUM. Готовність середовища оцінено за таксономічним індексом Гельвіга з рівними, CRITIC- та ентропійними вагами, робастною стандартизацією і leave-one-out аналізом чутливості. Для сценарного прогнозування зіставлено seasonal naive, ETS, SARIMA й агреговані моделі за rolling-origin схемою, MASE, RMSE та покриттям прогнозних інтервалів. Запропоновано двоконтурний механізм, у якому трансформаційний контур поєднує мобілізацію, акумулювання, розподіл і спрямування коштів, а захисний контур охоплює резервний фільтр, профілювання учасників, подвійний допуск домогосподарства й проєкту, стандартизоване розкриття ризиків, транзакційну простежуваність, моніторинг та режими «масштабувати – коригувати – зупинити». Сформовано матрицю інноваційних конструкцій за профілем домогосподарства і підприємства, базовим активом, носієм ризику, гарантіями, ескроу-механізмами, цифровим реєстром та правовою готовністю. Удосконалено методичний підхід до оцінювання готовності інституційного середовища: поряд зі значенням інтегрального індексу він показує діапазон оцінок і стійкість висновку до способу зважування, стандартизації й складу показників. Розвинуто інструментарій умовного оцінювання ресурсної бази та допустимої структури каналів через поєднання позавибіркового вибору прогнозної моделі, імітаційного моделювання, хвостових мір ризику і багатокритеріального відбору. Практичне значення результатів полягає у можливості використання резервного фільтра, паспорта ризику, матриці відповідальності, цифрового реєстру, індикаторів готовності та сценарних коридорів для підготовки контрольованих проєктних програм за участю регуляторів, фінансових установ, цифрових платформ, інституцій розвитку і суб'єктів підтримки малого та середнього бізнесу. Результати не трактуються як підтверджений причинний ефект або гарантований обсяг залучення: економетричні залежності відображають статистичні асоціації, а прогнозні й імітаційні розрахунки мають умовно-сценарний характер. У поданій версії не заявлено фактичного впровадження механізму на підприємствах; запропоновані положення становлять науково обґрунтовану основу для подальшої апробації, незалежного оцінювання додатковості фінансування та поетапного масштабування після виконання захисних і регуляторних передумов. Ключові слова: заощадження домогосподарств; підприємницька екосистема; банки; страхові компанії, інститути спільного інвестування; малий та середній бізнес; фінансові послуги; депозити, страхування, цифрові платформи; фінансова грамотність; ризики; бюджет; відкритий банкінг; фінансова безпека домогосподарств.

2. The dissertation is devoted to developing an adaptive organizational and economic mechanism for mobilizing the portion of household savings suitable for investment into Ukraine's entrepreneurial capital. The relevance of the study stems from enterprises' need for resources for recovery and development, the predominance of liquid forms of savings, wartime uncertainty, inflation and exchange-rate risks, the limited depth of the capital market, and the need to safeguard household financial resilience. The object of the research is the process of mobilizing and transforming household savings into financial resources for Ukraine's entrepreneurial ecosystem. The subject of the research comprises the theoretical, methodological, and applied foundations for forming this mechanism, taking into account reserve adequacy, institutional readiness, risk, and information traceability. The purpose of the study is to develop a mechanism that aligns the mobilization of domestic resources with voluntary participation, household protection, the regulatory suitability of instruments, and verifiable outcomes. The study clarifies the economic nature of household savings and distinguishes savings as a flow, savings assets as a stock, and an

investment-suitable resource. It substantiates the transition sequence from a latent resource to a mobilized, transformed, and productively utilized resource, as well as the stage-specific criteria of formalization, maturity, targeting, risk, and traceability. It systematizes the behavioral and institutional prerequisites for household participation, financial channels and instruments, and models of bank-based, guarantee-based, stock-market, venture, crowdfunding, and co-investment financing. The information base comprises official data from the National Bank of Ukraine, the State Statistics Service of Ukraine, the National Securities and Stock Market Commission, the Pension Fund of Ukraine, the World Bank, the OECD, Eurostat, and the European Central Bank. The main empirical period covers 2014-2025, with operational changes in the key research indicators updated for 2026. System, process, comparative, institutional, structural, and ratio analyses were applied. To assess the term structure of deposits, the study uses a logit transformation, ADF and KPSS tests, ARDL and UECM models, the BIC criterion, a bounds test, HAC/Newey-West standard errors, Wald tests, and OLS-CUSUM. The readiness of the environment was assessed using Hellwig's taxonomic index with equal, CRITIC, and entropy weights, robust standardization, and leave-one-out sensitivity analysis. For scenario forecasting, seasonal naive, ETS, SARIMA, and aggregate models were compared using a rolling-origin scheme, MASE, RMSE, and forecast-interval coverage. A dual-loop mechanism is proposed, in which the transformation loop combines the mobilization, accumulation, allocation, and channeling of funds, while the protective loop encompasses a reserve filter, participant profiling, dual eligibility screening of households and projects, standardized risk disclosure, transaction traceability, monitoring, and 'scale - adjust - stop' modes. A matrix of innovative configurations was developed according to household and enterprise profiles, the underlying asset, risk bearer, guarantees, escrow mechanisms, a digital registry, and legal readiness. The methodological approach to assessing the readiness of the institutional environment was improved: in addition to the integral index value, it shows the range of estimates and the robustness of the conclusion to the weighting method, standardization, and the composition of indicators. The tools for conditional assessment of the resource base and the permissible channel structure were developed by combining out-of-sample forecasting-model selection, simulation modeling, tail-risk measures, and multi-criteria selection. The practical significance of the results lies in the potential use of the reserve filter, risk passport, responsibility matrix, digital registry, readiness indicators, and scenario corridors to develop controlled project programs involving regulators, financial institutions, digital platforms, development institutions, and entities supporting small and medium-sized enterprises. Keywords: household savings; entrepreneurial ecosystem; banks; insurance companies; collective investment institutions; small and medium-sized enterprises; financial services; deposits; insurance; digital platforms; financial literacy; risks; budget; open banking; household financial security.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Рябцев Д.О. Заощадження домогосподарств у фінансуванні підприємницької екосистеми: світовий досвід і можливості його адаптації в Україні. Науковий вісник ОНЕУ. 2026. 8(345) С.75-81 DOI: http://doi.org/10.32680/2409-9260-2026-8-345-75-81
- 2. Рябцев Д.О.Трансформація екосистеми заощаджень домогосподарств України в умовах війни. Науковий вісник ОНЕУ. 2026. №7. С. 122-128. DOI: https://doi.org/10.32680/2409-9260-2026-7-344-122-128

- 3. Prokopenko, O., Kovalenko, Y., Lytvynenko, S., & Riabtsev, D. Development and Analysis of Investment Strategies in Energy Efficiency for Ukrainian Household Prosumers. Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, 11(2) 2024, 62–78. DOI: https://doi.org/10.15330/jpnu.11.2.62-78
- 4. Юрко І.В., Рябцев Д.О. Сучасний стан домогосподарств та їх інвестиційне значення у повоєнному відновленні економіки України. Бізнес- Інформ. 2023. №10. С. 117-124. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-10-117-124
- 5. Рябцев Д.О. Цифрові платформи залучення заощаджень домогосподарств до фінансування підприємництва. XV Міжнародної науково- практичної конференції «Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики». 10-11 вересня 2026 р. Одеса: ОНЕУ. С. 76-77.
- 6. Рябцев Д. О., Юрко І. В. Українські домогосподарства в умовах військової агресії: сьогодення та перспективи майбутнього. Актуальні проблеми сьогодення у сфері фінансів, обліку та аудиту: тези доповідей науково-практичної конференції, 23 травня 2024 р. Хмельницький: ХКТЕІ, 2024. С. 144-147.
- 7. Рябцев Д. Стратегії мінімізації ризиків при торгівлі ф'ючерсами на ринку криптовалют. Наука і молодь у XXI сторіччі : збірник матеріалів X Міжнародної молодіжної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 28 листопада 2024 року). Полтава : ПУЕТ, 2025. С. 1007-1010.
- 8. Рябцев Д. О., Юрко І. В. Фінансова грамотність як чинник формування інвестиційних ресурсів домогосподарств. XIII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Мережевий бізнес: становлення, проблеми, інновації», ПУЕТ, 27–28 квітня 2023 року. Полтава, ПУЕТ, 2023. 293с. С.266-269.
- 9. Рябцев Д. О., Юрко І. В. Заощадження домогосподарств як інвестиційний ресурс для відновлення України. Фінансові аспекти розвитку економіки України: теорія, методологія, практика: збірник наукових праць здобувачів вищої освіти і молодих учених / ред. кол.: Н. А. Хрущ, Р. С. Квасницька, І. В. Форкун та ін. (відп. ред. Н. А. Хрущ). Хмельницький: ХНУ, 2022. С. 103-106.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: економічний розвиток підприємницької екосистеми на основі заощаджень домогосподарств при забезпеченні їх фінансової безпеки.

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0118U004725 0124U005204 0123U103799

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Юрко Ігор Вікторович

2. Ihor V. YUrko

Кваліфікація: к. е. н., доц.

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1094-0923

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський університет економіки і торгівлі

Код за ЄДРПОУ: 01597997

Місцезнаходження: вул. Івана Банка, Полтава, Полтавський р-н., 36014, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коваленко Вікторія Володимирівна
2. Viktoriia V. Kovalenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2783-186X

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=91vWXTcAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зось-Кіор Микола Валерійович
2. Mykola V. Zos-Kior

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8330-2909

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: https://ror.org/01s344n79

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гудзь Тетяна Павлівна
2. Tetiana P. Hudz

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2310-5425

Додаткова інформація: ;https://scholar.google.com.ua/citations?user=OM1-wPUAAAAJ&hl=ru&oi=ao

Повне найменування юридичної особи: Полтавський університет економіки і торгівлі

Код за ЄДРПОУ: 01597997

Місцезнаходження: вул. Івана Банка, Полтава, Полтавський р-н., 36014, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яріш Олена Валентинівна

2. Olena V. Yarish

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5693-4852

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський університет економіки і торгівлі

Код за ЄДРПОУ: 01597997

Місцезнаходження: вул. Івана Банка, Полтава, Полтавський р-н., 36014, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Педченко Наталія Сергіївна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Педченко Наталія Сергіївна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Гудзь Тетяна Павлівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна